

ליקוטים בת"י מתורת רבנו"ק לבית רוזין זי"ע"א

הנהגהמחזיקי תורה מייבא דייקא
שעוד לא מופקד הדיון

והיו שמחים, ופתאום בא הרב לביהמ"ד וכאשר רואו אותו נבהלו מפניו, אמר להם חז"ל אמרו כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו (סוכה נ"ב ע"א), הכוונה בזה, כל הגדול, אם האדם נעשה גדול זה סיבה מחבירו, יען שיש לו התחברות עם אנשים, אולם יצרו גדול אם היצה"ר שלו גדול, הסיבה הוא ממנו בעצמו, היינו אם בדד ישב אזי מחוץ למחנה קדוש מושבו, השי"ת ישמרנו מזה ויעזרנו על דבר כבוד שמו אכ"ר.

(הרה"ק אדמוה"י רבי אברהם יעקב מסדיגורה זי"ע"א)

שמעתי בשם אדמו"ר הרב הצדיק הקדוש ר' דוד משה שליט"א מטשארטקוב, ביאור הפסוק כי לא יעשה ה' אלקים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים (עמוס ג, ז), ואמר הרה"ק הדיוק בזה, כי למה אמר שני שמות מחולקים ה' אלקים אשר ה' מורה על רחמים, ואלקים מורה על דין, אולם זאת נודע כי אם השי"ת גוזר גזירה אם כי דין הוא אשר על זה מורה מלת דבר כי דיבור הוא על קשות יגיד וח"ו אם ימצא בעמו לגזור דבר, וצריך למרק אותם ביסורים של אהבה כי את אשר יאהב ה' יוכיח (משלי ג יב), מעוטף דין כזה בחסדים ורחמים רבים ואם הקב"ה גוזר היכולת ביד הצדיק לבטל ולזאת לא יעשה ה' אלקים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים למען לא יבוא לבטלו.

(הרה"ק אדמוה"י רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע"א)

ידי זה שיה' לו נשיאת פנים שהוא חסיד ויה' עוסק בתורה ובמע"ט יותר ויותר אז יכול הצדיק לירד במדריגתו ולעלות הדבר לשורשו ולעשות לו טובה.

וכן הצדיקים הקטנים הנקראים רבי"ס, שנוסעים להצדיקים הגדולים שהתוה"ק קורא את הצדיקים הקטנים 'וריבכם', אם כוונתו לשמים כדי שידעו איך לעבוד השי"ת ביתר שאת ויתר עוז אז יוכל הצדיק לירד למדריגתו ולעלותו לשורשו ולעשות לו טובה ובאם לאו רק שנוסע כדי שימצא חן בעיני אנשים על זה שנוסע להצדיק הגדול ולקרוא אותו ג"כ רבי ויוכל לקבל מהם טובה, אז הצדיק כשירד למדריגתו הוא ח"ו בסכנה גדולה.

וזה שאמר הכותב, 'איכא אשא', פירש איכא איכל לעלות הדבר לשורשו, 'לבדי', פי' כשאני לבדי שכל אלו הג' מיני אנשים הנוסעים אלי אין כוונתם לשמים, רק 'טרחכם' פי' שיצליח במשא ומתן כנ"ל, 'ומשאכם' פי' בשביל נשיאת פנים, 'וריבכם' פי' רק למצוא חן בעיני אנשים וקרוא אותו ג"כ רבי.

(מרח הסבא קדישא מרוזין זי"ע"א)

שמעתי בשם הרה"צ הקוה"ט ר' אברהם יעקב זצוקללה"ה מסאדאגורא, פ"א ישבו החבורה יושבים בהביהמ"ד שלו ושתו י"ש

'איכא אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם' (דברים א, יב). הנה ידוע למי שידוע כי ענין נסיעה לצדיק, יש ג' מדריגות אנשים בעלי משא ומתן, וסוחרי אנשים, וצדיקים קטנים הנקראין רבי"ס.

והענין הוא כשאדם נוסע לצדיק אמיתי על איזה דבר יש בהדבר איזה יראת שמים ודבר רוחניות יכול הצדיק האמיתי לירד למדריגתו ולעשות לו טובה ובאם לאו הצדיק שם עצמו בסכנה גדולה.

כן הוא בהשלשה מיני אנשים שנוסעים להצדיק האמיתי, בעלי משא ומתן כשבא להצדיק האמיתי שיעשה לו טובה במשא ומתן שלו הנקרא 'טרחכם', אם זה מחשב את עצמו למה אני מטריח את הצדיק בדברים גשמיים כאלו, רק מה יעשה שע"ז אם יצליח במשא ומתן שלו יוכל לעבוד השי"ת, אז יכול הצדיק לירד למדריגתו ולעלות הדבר לשורשו ולעשות לו טובה ובאם אינו מחשב בדבר זה רק הוא רוצה שיעלה לגדילה ויכול למלאות תאותו אז הצדיק ח"ו בסכנה כשירד למדריגתו לעשות לו טובה.

וכן איש אברך כשנוסע להצדיק כדי שיה' לו נשיאת פנים אצל אנשים ויכול להיות מעורב בין הבריות הנקרא 'משאכם' אם כוונתו שאמרו עליו שהוא חסיד ויה' לו נשיאת פנים אז הצדיק ח"ו בסכנה כשירד למדריגתו, אבל אם כוונתו כדי שעל

יום הגאולה כ"ג תמוז

בצל בעל הנס הרה"ק אדמוה"ז רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א

כ"ג תמוז תרי"ט – אמרי קודש מפ"ק שנאמר בסעודת הודיה וז"ל:

שמעתי מאדמו"ר הק' זצ"ל בכ"ג תמוז תרי"ט אמר, אני אומר הענין שהעולם נוהגים לעשות סיום מראש חודש עד ט' באב, כי כתיב (בראשית א, א) 'בראשית ברא אלהים', ואיתא (פירש"י שם) 'בשביל התורה שנקראת ראשית' ו'באורייתא ברא קוב"ה עלמא' (זוה"ק ח"א ה, ה) היינו השי"ת האיר בהתורה, וברא את העולם, ואז היו התנהגות העולם בהאור כדכתיב (בראשית א, ג) 'ויהי אור', ואחר חטא אדם הראשון אזי נעשה 'כתנות עור' (שם ג, כא), ובאמת הן הן גופי תורה, היינו שגם על ידי זה הוא ביכולת אדם להתקרב להשי"ת.

ולעתיד כשיבא משיח יהיה אז התגלות האור הגנוז, ויהיה התנהגות העולם בהאור, וגם היום הצדיק אמת הוא רואה גם כן האור כי אור הצפון לצדיקים הוא גנוז בהתורה עצמה (חגיגה יב:), ועכשיו הנהגת עולם על ידי לבוש התורה, ויש בתורה גם כן תוכחה, היינו יש בתורה ברכה וקללה.

ובזמן המקדש היה התנהגות העולם על ידי ברכה, אבל עכשיו ההתנהגות הוא ב'דרך חיים תוכחת מוסר' (משלי ו, כג), היינו שכביכול מתנהג העולם בבחינת קללה ויסורים, בכדי שעל ידי התוכחות מוסר יבואו לדרך החיים להתורה, כי כל כונת הש"י הוא אך שישראל יתקרבו לשמו יתברך. ויש מי שעובד לד' ויתקרב על ידי זה להשי"ת, ומי שאינו עובד לד' מוכרח לבא ליסורים. בכדי שעל ידי זה יתקרב לד' והכל לטובה.

על כן כשבאים ימים האלו מנהג העולם לעשות סיום,

ביום רביעי בשבת פרשת מטות מסעי - כ"ג תמוז תרי"ז, יצא הרה"ק אדמוה"ז רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א מבית האסירים לאחר ט"ו חדשים של עינוי ויסורים¹, ואותו יום נעשה חג ומועד בקרב אנ"ש אשר חוגגים אותו ליום שמחה², והיה הרה"ק אדמוה"ז רבי אברהם יעקב זיע"א עורך את שלחנו הטהור ביום זה.

וכלשון הגה"ח רבי מאיר לייבוש זצ"ל בספרו בנין שלמה - ליקוטים תלפיות אות ס"ט: 'וכאשר ראינו התחלת גאולה למרן מלכינו בכ"ג תמוז בסוד ואמ"ת, כי מ"ז תמוז עד ר"ח הוא הי"ג מדות רחמים בהסתר, וכ"ג הוא מדת אמת, וזה מדתו מדת יעקב, ובפרט להידעו מה, והיה התגלות האמת באלו הימים'.

כ"ג תמוז תרי"ח - בעיר סאדיגורא היה 'חברה לומדי הש"ס במקהלים' אשר גמרו פעמיים בשנה את הש"ס, ומשנת תרי"ח היה אחד הפעמים ביום כ"ג תמוז כלשונם בתקנות החברה תקנה א', 'והשני ביום כ"ג תמוז יום חדותנו יום אשר פדה ה' את יעקב וגאלו, וירם קרן לעמו תהלה לכל חסידיו'.

כשעשה הרה"ק אדמו"ר הזקן זיע"א את סעודת ההודאה הראשונה בכ"ג תמוז, רצה מאד הרה"ק רבי נחום בער'ניו זיע"א שיהיה מוזיק (תזמורת), אבל אדמוה"ז זיע"א התנגד בגלל הג' שבועות. אבל הרה"ק ר' נחום בער'ניו רצה מאד והתאמץ מאד על זה, עד שאדמוה"ז זיע"א אמר אם יש סיום אסכים, ותיכף בא ר' מנחם מונע דרוביז'ער ואמר שיש לו סיום על בבא בתרא ואז הביאו תזמורת, ואדמוה"ז זיע"א אמר למנחם מונע הנ"ל יה"ר שתמיד תשפיע שמחה³.

1 עוד חזון למועד לכתוב את כל השתלשלות מאסרו ושחרירו של הרה"ק אדמוה"ז מסדיגורה זיע"א.

2 כלשון הרה"ק רבי מרדכי שלמה מבאיאן זיע"א בשם זקנו הרה"ק אדמוה"ז מסדיגורה זיע"א, שלשה חדשים בשנה אין להם ימים טובים, תמוז, אלול, חשון, חשוון, אבי הק' עשה יו"ט (ג' חשוון), אלול, אחי הק' עשה יו"ט (י"א אלול), תמוז, אני עשיתי יו"ט בחיים (כ"ג תמוז).

3 בקובץ מעין החסידות שנה ד' ספר ה' מביא: מנהג חסידי סדיגורה לחוג חג הגאולה כ"ג תמוז בחוצות ירושלים בכלי זמר בו ביום שיצא לחירות הרבי מסדיגורה למרות שחל בין המצרים. הלכו המתנגדים ושאלו את רבי שמואל מסלנט, נענה הרב, ידוע לכם שאני פוסק על פי שלחן ערוך ולא מצאתי בשלחן ערוך שאסור לחוג יום שנשתחרר יהודי מבין הגוים אף בבין המצרים. מפי הרה"ח ר' ישראל פוליקמן ז"ל.

זיע"א לגיסו הרה"ק רבי שלמה'ניו מסדיגורה זיע"א כותב בא"ד: הנני להודיע כי ביום אתמול כ"ג תמוז עשיתי בקשתך והזכרתיך לטובה, וגם אמרתי לחיים בעבורך, ומה שחותני מרן הקדוש יחי' ברך אותך יקויים בך, ובשעת אמירת לחיים אמר לי, שמן הסתם אתה גם עושה שם סעודה, וכן העמדתי עבורך בקבוקי יי"ג כבקשתך במכתב. ... בשעת שחותני מרן שיחי' ברך אותך אמר שיקויים בך מה שרק עולה במחשבה לברך, אחר כך אמר תורה שלימה למה רק במחשבה ולמה לא בפה, רבי מאיר לייביש כבר יכתוב לך את התורה.

כ"ג תמוז תרכ"ט - נשמר הסכמה לרבי יצחק אהרן איטינגא מכת"י החסיד רבי יוסף הורנישטיין ז"ל, וזל"ק:

ב"ה כ"ג תמוז ור"ב להושי"ע ס"ג.

שלום ורב ברכה לכבוד הרב הגאון המפ' החו"ב שלשלל היחס והמעלה חכם וסופר אשכול הכופר מהר"י איטינגא.

אודיעהו בזה כי הגיעני שלשום יקרתו לנכון בצירוף הסך ק"ן ר"כ שקל קודש גליל סקאליט. ... דברי המדבר בצדקה המעתיך על האמת ועל השלום ומצפה להרמת קרן כל ישראל במהרה. **אברהם יעקב במוהרר ישראל**

כ"ג תמוז תרל"א - ליל כ"ג תמוז תרל"א דיבר מגשם שה"י בקיץ לרוב והזיק הרבה, וא"ל א' בשם אביו שגשם ואמר למטה נראה שעושה רפש ושרשו מחסד, ושלג נראה למטה לבן ושרשו מדין.

ואמר הענין שמים נלקח מחסד בחי' אהבה וכשהעולם זוכה גם למטה יורד במדת אהבה וגורם חסד, וכשהעולם נתגשם באהבות זרות גם הגשם נתגשם ונתרחק משרשו ומזיק לעולם. שדרך מים לירד לנמוך ויורד כ"כ עד שנהפך להזיק בעין העולם, שבמדת אהבה צריך לשמש לה' וכשיוצאין בה מגבול התורה גם הגשם יוצא מגבולה ומתהפך. וכן כל דברי עוה"ז כשישראל מקיימין התורה נשפיעין בגבולה והכל טוב:

אור פני צדיקים (ט"ו), **בנין שלמה - ליקוטים תלפיות**

(אות ס"ז)

כ"ג תמוז תרמ"ב - הסעודה התקיים ביום כ"ו תמוז מפאת חליו של הרה"ק אדמוה"ז זיע"א וכשעמד מחליו ביום כ"ו תמוז תרמ"א ערך את שולחנו הטהור, וחגגו אז גם על הנצחון של הבעש"ט ביום זה. כמו שמופיע בספה"ק דברים נחמים עמוד ו' בזה"ל: אח"כ אמר הרי חיים ווייטמאן שביום כ"ו תמוז נצח הבעש"ט זי"ע את הפראנקיסטין בלבוב, וצוה לעשות יו"ט ביום זה, ובשנת תרמ"א כשעמד כ"ק אדמו"ר אביר יעקב זי"ע

היינו לכוונה שיעזרנו ד' שיהיה סיום על התורה הזאת שהתנהגות הוא בתוכחת מוסר עם יסורים, ויתחיל התנהגות העולם במדת ברכה כנ"ל. ולעתיד כשיבא משיח אזי יתגלה אור הגנוז, ויהיה התנהגות על ידי אור, עכלה"ק.

אם הרב דומה למלאך ד' צבאות יבקשו תורה מפיהו, היינו כי כתוב 'שבע יפול צדיק וקם' היינו הצדיק נקרא מהלך, וענין נפילתו הוא שמוכרח להיות עומד מהילוכו מחמת שצריך להשפיע לאחרים הוא מוכרח להיות עומד מהליכתו, וזה שבע יפול צדיק וקם, ענין נפילת הצדיק הוא וקם שמוכרח להיות עומד בכדי להשפיע לעולם ויהי לו שייכות עם המקבל ממנו, וזהו אם הרב דומה למלאך צבאות היינו כי מלאך נקרא עומד, וזהו נפילת הצדיק להשפיע לעולם להיות בבחי' עומד אז יבקשו תורה מפיהו.

בית היין החדש (קלט), **כת"י י"ז, כת"י כ', כת"י כ"ד, כת"י ל"א**

כ"ג תמוז תר"כ - אמרי קודש מפ"ק שנאמרו בסעודת הודיה וזל"ק:

שמעתי מאדמו"ר זצ"ל ביום השמחה יום כ"ג תמוז שנת כת"ר, אמר על ענין הטוב ומטיב, אומר אני מרע ניכר הטוב, מהחושך נראה האור, מהיסורים ניכר השמחה. על כן כשיש יין פשוט והטוב, אז מברכין הטוב והמטיב (ברכות נט: ועי' שו"ע או"ח סי' קע"ה). אומר אני 'טוב ד' לכל' (תהלים קמה, ט), היינו כי באמת החיות והקיום מכל הדברים מן העולם כולם, קיומם משפע וחיות ד' השופע בהם בכל עת, אך יש טוב שיש בו יסורים גם כן, דהיינו שטובת החולה לפעמים לחתוך אותו אבר ח"ו, ויש לו מזה יסורים אבל השי"ת יכול לעשות טוב שיהיה טוב להאדם גם כן, וזה 'הטוב ומטיב'.

אומר אני משבעה עשר בתמוז עד ט' באב הימים המה בלבושים דקטנות, היינו שהטוב גנוז בהם ואינו נראה, ד' יעזור לנו לראות בנגלה הטוב הגנוז בהם.

אומר אני בזה הימים עשה השי"ת גם כן נסים, רק שהם בטבע ובהסתר, אבל באמת המה משמו יתברך, וכמו כן אומר אני גם עתה שירצה השם יכול גם כן לעשות עמנו נסים ונפלאות. עכלה"ק.

בית היין החדש (קמ), **ליקוטים תלפיות** (יג), **כת"י כ', כת"י מ"ב, כת"י מ"ג**

כ"ג תמוז תרכ"ד - במכתב מהרה"ק רבי נחום בער'ניו

4 קטע זה רק מופיע בהכת"י.

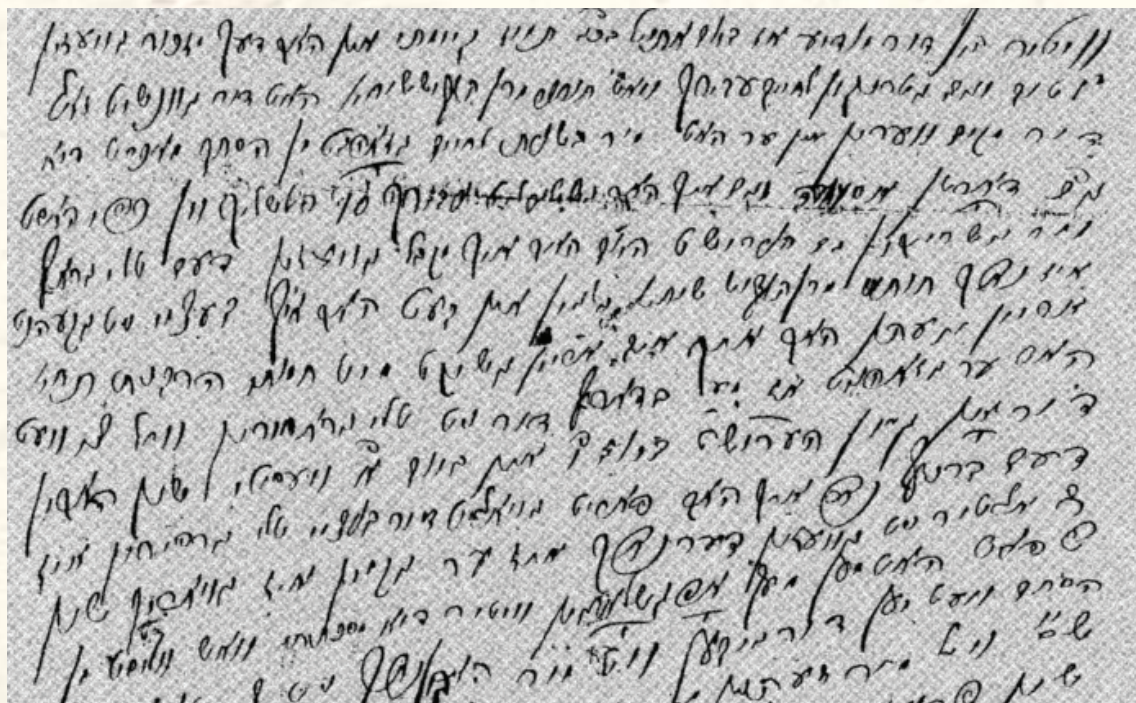
שער ספר אור פני צדיקים - אמת לעקב

מחלי עשה סעודת הודאה בכ"ו תמוז, ובשנת תרמ"ב
הי' השלחן בכ"ו תמוז תחת כ"ג תמוז, ענה בליק, בימי
הקטנות היו ימים גדולים כאילו כמו כ"ג תמוז שזקני
זצ"ל היה לו נס, יעזור הש"י לכלל ישראל שיהי' הגאולה
שלימה.

שהימים האלו יהפכו מיגון לשמחה

ההויף בעיר סאדיגורא

חלק ממכתבו של הרה"ק רבי נחום בער'ניו זיע"א אודות כ"ג תמוז

כתבי הסיידים הראשונים

בעזרת אדון כל ובהשגחה פרטית מופלאה, אנה ה' לידינו אוצר המנוצר, כתבי יד נדירים של חסידים ואנשי מעשה, המכילים דברי תורה וסיפורים מה ששמעו מפי צדיקי הדור הקודמים וחסידים ישישים ממקורות נאמנים עד מאוד. כאשר רבים מד"ת אלו הם דברים חדשים שעדיין לא עלו על מכבש הדפוס ואינם מופיעים בספרי בית רוזין. במדור זה נביא מכתבים נדירים אלו.

מבארדיטשוב איז המתקת הדינים, כן כשמזכירין שמו של הרה"צ ר' שלום זי"ע מפאריבשט איז ביטול דינים.

שמעתי אשר הרה"צ ר' שלום זי"ע אמר: אז סע קומט צי מיד א יוד אין אלט זיך נידעריקער פון מיר, אלט איך זיך נאהר נידעריקער פון איהם. אבל כאשר יבא למדן ובדעתו שהוא גדול ממני, אלט איך מיר נאהר העכיר פון איהם. ואמר משל זה כמו שרואין סומא בעטלער עומד בשוק, ומנגן על כלי ניגון הנקרא לירע שמנגנת בקול המעורר בכי לכל השומעין קול נגינה הזאת, נתעורר אצלו רוח עצבות לבכות. אבל, כאשר שומעין קול נגינה של שמחת חתן וכלה, נתעורר להשומע קול שמחה. ובזה נתישב והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה, מקורן אור פני משה כל רואין היו מפחדין ונבטלין מפניו ע"כ כל אחד הוסיף לו ענוה, משפלותם מפניו, וזה כוונת אשר על פני האדמה. משה רבינו חשב האנשים ההמה, לא היו בשמים שה' ידבר עמם פא"פ והמה שפלים ונשפלים בפרט אני שהשי"ת מדבר עמדי פא"פ עכא"כ שאני צריך להיות שפל כאין ממש. ודפח"ח זי"ע ועל כל ישראל.

שמעתי אומרים בשם הרה"צ ר' שלום זי"ע שאמר שלושה דברים איז דער גרוע יפה מהמשובת. דיא ערגסט תורה ותפלה איז בעסער פון בעסטען מוח, וכן אמר דוד המלך סעפים שנאתי ותורתך אהבתי. דיא ערגעסט תפילה פאר זיך איז בעסער פון דער בעסטער תפלה פאר דעם עמוד זיין א ש"ץ. הדבר השלישי שמעתי מפי אבי ז"ל אך שכחתי.

סיפור מהרה"צ ר' אברהם בן הרה"צ ר' שלום מפאריבשט זי"ע

שמעתי מאבי החסיד ז"ל אחר פטירת הרה"צ ר' שלום זי"ע, היה בפאריבשט החסידים של ר"ש זי"ע היו לומדים גדולים בעלי מדרגה

שמעתי מחסידים באיהן

בר"ה פעם א' כאשר הבעש"ט הלך לביתו מבה"כ, אמר עוד היום גדול עדין ר' פנחס מקאריין עומד ומתפלל, תפלתו בוקע ורקיעים. עד דארף נישט ווארטין על פתיחת שערי שמים, לפתוח לו שערי רחמים, הוא עושה בתפלתו נקב וסדק במחיצה המפסקת בין ישראל להשי"ת ובנקב הצר הזה הוא דוחק את תפלתו ישר לפני כה"כ. ה' יעזור שזכותו יגן עכ"י אכ"ר.

שמעתי מפי קודש הקדשים פחד יצחק אדמו"ר מבאיהן זי"ע ב"ט כסלו יא"צ של זקני המגיד דער גרוסער מגיד ר' דוב בער ממעזריטש. אמר אדמו"ר ז"ל: "דער בעש"ט הקדוש אמר על זקני המגיד ז"ל: נעשה אדם, האט השי"ת גיזאגט אויף איהם, ער איז גיווען א אדם שלם. זיין פיר: רשב"י, דער ר"י הקדוש, דער בעש"ט, דער מגיד, זעהר דרך יהי אור עבה"ג".

סיפר אדמו"ר ז"ל זקני המגיד ז"ל קודם התגלותו היה מלמד, ולמד עם הילדים תלמידיו פ' יתרו קבלת התורה ומשך עליהם אור גדול אשר הרגישו בנשמתם אור קבלת התורה ונזכרו ממש כאשר עמדו רגלי אבותיהם על הר סיני בקבלת התורה. תלמיד א' היה שלא נזכר. אמר המגיד ז"ל עליו בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני זכותו יגן ע"כ א'.

סיפור מהרה"צ ר' שלום מפאריבשט זי"ע

שמעתי כמה פעמים מהחסידים של הרה"צ מרוזשען זי"ע שנסעו אח"כ לסאדיגורע לאדמו"ר קה"ק אביר יעקב זי"ע ואח"כ לבאיהן לאדמו"ר קה"ק פחד יצחק זי"ע. שמעתי מפיהם שהצדיקים הקדושים המפורסמים שהיו אחר פטירת הרה"צ ר' שלום אמרו, כשם שאמרו צדיקי הדור כשמזכירין שמו של הרה"צ ר' לוי יצחק זי"ע הרב

כתבי חסידים

אצל אביו ז"ל ושהה אצלו ערך רבע שעה. ויצא חוצה ואמר לר' חיים הנ"ל: אבי ז"ל פקד עלי לעקור מקומי מרוסלאנד ולברוח. וכן עשה, שנסע חתך האלה עד שבא לעיר מאהלב פאדאלסקע וחקף ביום א' באו מקיעב או מפעטערברג הרבה נאצלאסטווע פאליץ עם סליעדעוואטיל, לשבותו עוד הפעם לתפיסה.

שמעתי בהיותו בעיר מאהלב בקשו אותו על סעודת סיום הש"ס שהיה אז בעיר ובא לבהכ"נ ועשו הסיום. והרבנים אמרו הדרך כנהוג ונתנו י"ש וי"ג הרבה ושמו לחיים. ואח"כ בקשו את הר"צ מריזין על הסעודה. שאל האם יש דגים טובים על הסעודה, אמרו לו עיר מאהלב נהר שנעסטר נותן דגים לכל המקומות סמוך למאהלב אך כעת אין לנו דגים יען שהנהר כעת הולך וסוער מהרוח סערה ולא היה באפשרי לצוד דגים. עבור זה אין לנו דגים אבל עשינו מעדני מלכים מבשר עסטר פליישען גם קאטליעטען מיט

קנעשעס. אמר אדמו"ר מריזין להמשמש שלו שיתן לו א' מלבוש העליון שילכו להאכסניא. התחילו להפציר אותו שהוא להם פחיתות הכבוד שאדמו"ר לא רצה לאכול סעודת מצוה עמם. אמר אדמו"ר: אז סע דא דגים על סעודה סע נישטא אזא כשרע זאך פון דגים טהורים אז סע איז דא פיש. דגים איז אותיות מגיד. זאגן דיא פיש עדות שהסעודה כשרה כאשר אין דגים על הסעודה מי יעיד לי שהסעודה כשרה, אז באו הרבנים ואמרו לו שההשגחה על כשרות שבעיר מאהליב הוא עצהי"ט אך לא הועיל כלל והלך לו לביתו. וביום מחר נודע בבית המטבחים שהשאירו ההמסס ובה"נ והכרס לנקותם מהפרש על יום מחר. וביום מחר כאשר הפועלים התחילו לנקות הכרס מצאו מסמר שנקב מעבר לעבר. והרבנים הטריפו את השאלה והכריזו שם טרפה בהעיר שיבואו לשאול שאלת הכלים. אז נודע שגם על הסעודה הנ"ל אכלו בשר טריפה, ברוך ה' אשר לא יאונה לצדיק כל און ח"ו.

שמעתי כאשר אדמו"ר מריזין עבר הגבול מרוסלאנד בגניבה, שפעם על מאכער א' רשע העביר אותו הגבול ולקח אותו על כתיפו והעביר אותו על מים שהמה הגבול מרוסלאנד, ובאמצע המים אמר הרשע הנ"ל לאדמו"ר: "אם אתם מבטיחים לי עוה"ב מה טוב, אם לא ח"ו אשליך אתכם במים". והוכרח אדמו"ר לבטוח לו עוה"ב. וכאשר עבר הגבול וצעד על ארץ מלכות אחרת אמר: "כתוב 'ואנוכי הסתר אסתיר', למה הכפל בהסתרה", אמר ז"ל, "הש"ת יאמר להצדיקים שהם קודם ביאת הגואל, שאחב"י מחויבין דורך גייען חבלי משיח, זאגט הש"ת להצדיקים 'ואנוכי הסתר' – איך בין בהסתרה כן אסתיר בעט איך בא איך איר זאלט אויך זיין בהסתרה", ומאז היה מאוד בהסתר ז"ע.

חסידים בהעיר סאדיגורא

בעלי קבלה שהרה"צ ר"ש זי"ע למד עמם ס"ת, כאשר הרה"צ ר' אברהם בר"ש ז"ל היה עוד רך בשנים. וכאשר יצא מבהכ"נ לביתו אחר התפלה עמד חסיד א' גדול בתורה וחש במחשבתו בתוך שני שורות של חסידים שעמדו משני הרוחות והרה"צ ר' אברהם עבר בתוך השורות הנ"ל וגם החסיד הנ"ל עמד בתוכם וחשב במחשבתו על הרה"צ ר' אברהם ז"ל בוודאי חכמת אדם תאיר פניו הוא זורח אור כאור השמש, אבל אור אדמו"ר ר' שלום היה עין לא ראתה ואין שום דמיון מהבן להאב. ובעת שהרב ר' אברהם עבר בין השורות והגיע אל האיש הנ"ל שחשב כן הגיח ידו עליו ואמר לו: "טאקע דער טאטע אין מיט א' שמיץ אריבער". כן שמעתי אשר הרה"צ ר' אברהם ז"ל אמר ע"ז משל, מלך בשר ודם צווה לבנות לו פלטרין גדולים ופים גאר א' שיינעם פאלעץ וכאשר השלימו הבנין הכריז המלך שיבואו מכל אנשי מדינתו לראות הבנין המפואר ומי שמצא איזה

חסרון בהבנין או בהצוירם יתנו לו עבור שכרו מאה רענדליך. ובא גם בעטלער מכפר ג"כ למצא חסרון בהיכל המלך. ומצא בהיכל המלך חסרון שהיה מצויר על הכותל צורת בעטלער שהוא שכור ועומד וכוס יין בידו. ומצא חסרון כאשר א' בעטלער הוא שכור היאך הכוס יין עומד בשווה גלייך היה צ"ל מוטה על צדו כי שכור אין יכול ליקח בידו דבר שיעמוד בשווה. ונתן לו מאה רענדליך וכאשר א' בעטליר [בעטלער] נעשה מלא שמחה היה מצויר על הכותל צורת המלך עם הכתר שלו. הלך א' בעטלער למצא חסרון בכתר המלך. ואמר חסרון בטעות כי האיך יבין בעטלער בכתר המלך, נתנו לו מאה מכות. כן סיים הרה"צ ראב"ש והגיח ידו על ראשו: על כתר שלי אתם רוצים למצא חסרון, וד"ל זי"ע ועכ"י אכ"ר.

שמעתי מר' בן ציון בן חיים קארבער משפיצניץ מאנ"ש סיפור מאדמו"ר מריזין זי"ע

כאשר הרה"צ יצא לחירות מקיעב מהתפיסה ברוב השתדלות, ושוחד ושהה אחר זמן רב. פעם א' אחר סעודה ג' צוה לזרז ואחר הבדלה צוה להבעה"ג שלו שיכין חתך מרכבתו עם הסוסים, וישב על מרכבתו וצוה לנסוע לפאריבשט. ומריזין לפאריבשט בעת רפש וטיט וגשם גדול בחודש חשון צריך לנסוע 4 שעה. ונסע עמו החסיד ר' חיים גארבער מעיד שפיצניץ ובא לפאריבשט ערך שעה עשרה או אחד עשר קודם חצות לילה. ונסעו ישר להציון הקדוש מאביו הרה"צ ר' שלום ז"ל ופתח אפתח מהארגו שעל אביו, ששם נותנין קוויטלעך מהבקשות. וכפף ראשו לתוך הארון ובכה בקול יללה. זאת שמע ר' חיים הנ"ל קול יללה ובכי אבל דברים לא שמע שיאמר. וכאשר היה כפוף ראשו לתוך הארון כך היה כפוף עד אור היום ערך שמונה או תשעה שעות. ואח"כ הלך למקום אחיו הרה"צ ראב"ש שמונה

צדקת רבי מאיר בעל הנס בארה"ק

כולל רייסין

לבחורים וכוללים לאברכים שנתייסד בשנת תר"ס בשם מוסדות אור תורה וישיבת כותנת אור, וגם בזה בקשו המלצת רבוה"ק לכבוד הישיבה.

הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א יוצא מישיבת אור תורה לשמאלו רבי יואל אשכנזי זצ"ל

לא מצאנו הרבה מכתבים וכד' מאת רבוה"ק זיע"א לכולל רייסין ומוסדות אור תורה ונביא לפניכם עד כמה שידינו יד כהה משגת.

מכתב גלוי מגדולי ישראל ובתוכם רבוה"ק מטשארטקוב והוסיאטין זיע"א למען כולל רייסין

בגליון ל"ד הבאנו באריכות אודות הכוללים בארה"ק ונשיאות רבוה"ק זיע"א בזה, במאמר זה נביא אודות הכולל הראשון כולל רייסין שהיה בנשיאות אדמור"י בית סלונים. רבוה"ק לבית טשארטקוב והוסיאטין זיע"א שלא היו להם כולל לעצמם היו מחזיקים בהרבה כוללים שהיו להם שייכות עם רבוה"ק זיע"א, בנוסף שלחו מעות אר"י ישר לאבד"ק צפת הרב זילברמאן זצ"ל לחלוק לעניי ארה"ק, אחד מהכוללים שהיו לרבוה"ק מטשארטקוב והוסיאטין זיע"א שייכות אליו היה כולל רייסין, חשיבות גדולה היה לכולל זה מפאת היותו הכולל הראשון שנתייסד ע"י תלמידי מרן המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, כמו"כ הסתופפו אדמור"י בית סלונים בצל רבוה"ק מטשארטקוב והוסיאטין זיע"א

חותמת כולל רייסין

עידה"ק טבריי תובב"א.

הישיבה הקדושה "אור חוכה" אשר אני גנאי כללי עליה
הי יוסף הייזלי
הי יוסע הייזלי
הי אלי הייזלי
הי נעם וואלד הייזלי עע"ה
יוסלים
הנה אור הוואלד
הקלוז כל הדוויז הק' סליט

דמי קדימה בספה"ק תפארת ישראל - כאשר רבי ישראל ראפאפרט כותב שהוא גבאי ישיבת אור תורה

ממילא ראהו בזה חשיבות שרבותיהם יהיה להם שייכות בכולל שלהם. וגם כאשר היה חילוקי דיעות בין הכוללים היו רבוה"ק מטשארטקוב מתווך בניהם.

כמו כל הכוללים אשר בהמשך הזמן פתחו בתי מדרשים וישיבות שהיו חוסים תחת נשיאות והנהלת הכולל, גם בכולל רייסין היו להם בתי מדרשות לעצמם ישיבות

1 חלק המקורות: ספר יסוד המעלה, אגרות הרה"ק מרוזין ובניו.

מכתב מכולל רייסין להרה"ק אדמוה"ז רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א

ב"ה ה' לס' ועושה חסד לאלפים ודכא"י רר"ח יוש"ע²
לפ"ק פעה"ק מבריא ת"ו.

תפארת גדולה ועטרת ישועה לכ"ק אדמו"ר הרב הצדיק הקדוש המפורסם לתהלה עטרת תפארת עם סגולה רבשכבה"ג הנשר הגדול גדול הכנפיים אור

צח ומצוחצח מזוקק שבעתיים אספקלריא המאירה פאר הזמן והדרה נ"י ע"ה פ"ה כקש"ת תפארתו מוהר"ר דוד משה שלימ"א לפני שמש שמו הק' ינון ...

אחרי קומינו מכרוע אפיים ארצה מול הדרת קדושתו, הננו בזה לשפוך שיחינו לפני כ"ק אדמו"ר הק' ציס"ע י"נ עבור

עניים הנדכאים אלמנות ויתומים מבני כוללינו כולל רייסין הי"ו,

אשר יסודתה בהדרת קודש מכ"ק רבותינו הק' ראשונים כמלאכים ה"ה אדמו"ר הר"מ מוויטפסק זי"ע ואדמו"ר הק' מקאליסק זי"ע ואדמו"ר הק' מלעכיווטש זי"ע אשר הופיעו באור קדושתם מדור לדור עד אדמו"ר הר"מ מקאברין זי"ע והוא נתן מהודו על אדמו"ר הק' זי"ע מסלאנים ועוד כמה שנים קודם פטירתו כתב בכת"י הק' לפעה"ק ת"ו שישלחו כוה"ר לאדמו"ר מסלאנים זי"ע והוא בכבודו ובעצמו סמך ידו הק' עליו ומסר לו הכוה"ר כי ראוי הוא לאותה איצטלא וכל העם ענו אחריו קודש קודש וממש מסר נפשו עבור טובת עניי אה"ק, אכן אחר פטירת אדמו"ר

זי"ע הר"מ ... לדבר מצוה הגדולה הזאת למען טובת הנדכאים האלה וכאשר נודע אשר כוללינו הי' חביב גם לפני כ"ק אביו אדמו"ר ישראל סבא קדישא זי"ע ועכ"י צוקללה"ה ... בעזרתו, בזאת תמכנו יתודתנו וגם על גודל צדקתו וענוותנותו ... ברחמים ודברינו הנאמרים בצדק ... על בני כוללינו, לכן כאשר ידענו אשר בדבר ... על ידו הק' יצמיח ישועתם, ויכון בחסד כסא כ"ק ציס"ע ... כאור בוקר יזרח עד ביאת מלך המשיח אמן ואנחנו עבדיו משתחוים...

חותם קהל קודש כולל רייסין היושבים לפני ה' בעיה"ק טבריא תוב"ב

המלצת הרה"ק אדמוה"ז רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א לכולל רייסין

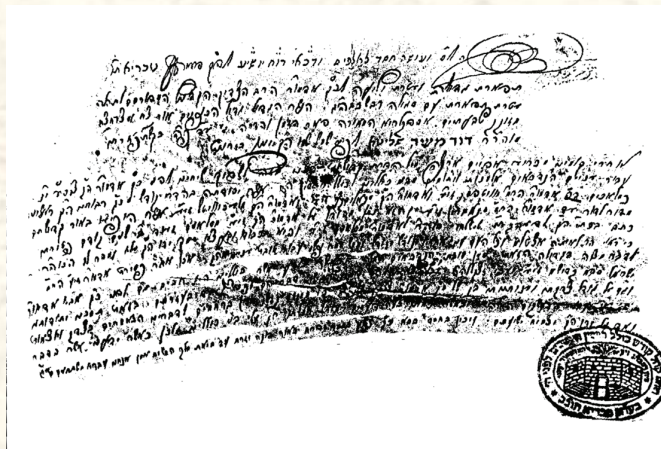
העתק מכתב אות באות מהרה"קוה"ט זי"ע ועכ"י מטשארטקאוו

בעה"ש אור יום ה' וירא התרנ"א טשארטקאוו

רב שלום ... קרבתו וברכתו כא"א לכ"ע יקר ... מושבותיהם

אחרי דרישתי ועתירתי על שלומם וטובתם והצלחתם זמניות ונצחיות, הנה כאשר ידידי הרב החסיד המפורסם הר' שמואל שליט"א מסלאנים עוסק בדבר מצוה רבה ובהשתדלותו וטרחתו ב"ה אשר מחיה הרבה נפשות מישראל, ע"כ בקשתי שטוחה אשר בכל מקום בואו יקבלו אותו בספ"י ובכבוד. וזכות המצוה העוסק בה תגן עליהם לגוננם בסוכת חיים ושלוש ובריאיות, כעתירתי בעד כלל ישראל כל הימים לטוב להם.

דוד משה במהור"ר ישראל

מכתב מכולל רייסין להרה"ק אדמוה"ז מטשארטקוב זיע"א

העתק מכתב טל הרה"ק אדמוה"ז רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א בעד כולל רייסין

2 צילום האגרת מטושטש וא"א לפענח כל הכתוב.

3 תרנ"א.

המלצת הרה"ק אדמוה"ז רבי מרדכי פייבוש מהוסיאטין זיע"א לכולל רייסין

העתק מכ' אב"א מהרהקוה"ט מהוסיאטין

בעזה"ש ט"ו למב"י תרנ"א הוסיאטין

שלום וברכה וכטו"ס למשמרת שלום לכבוד אנ"ש היקרים הנגידים רודפי צדקה וחסד כאו"א לפני ... נרם יאיר ויפיע.

אחדשה"ט ועתירת בעדם להרמת קרן ישועתן על במתי הצלחה בר"ג הנה זה ידידי הרב החסיד המפורסים מוה' שמואל שליט"א מסלאנים, רחש לבו דבר טוב ומסבב בהשדלותו להחזיק בידים רפות להיות בעוזרם ותומכי נפשם להספיקם ולהחיותם ברעב, לזאת הנני בבקשה למטותא אשר בכל מקום בואו, לקבלו בכבוד ובפנים מאירות, למטרת הנרצה, והאל הקדוש הנקדש בצדקה, משמי קדשו יענם בשפעת חיים ושלום ורבות הצלחה וכל טוב, כעתירת בעדם, מצפה לתשועת ישראל בקרב.

מרדכי פייבוש במהורר ישראל

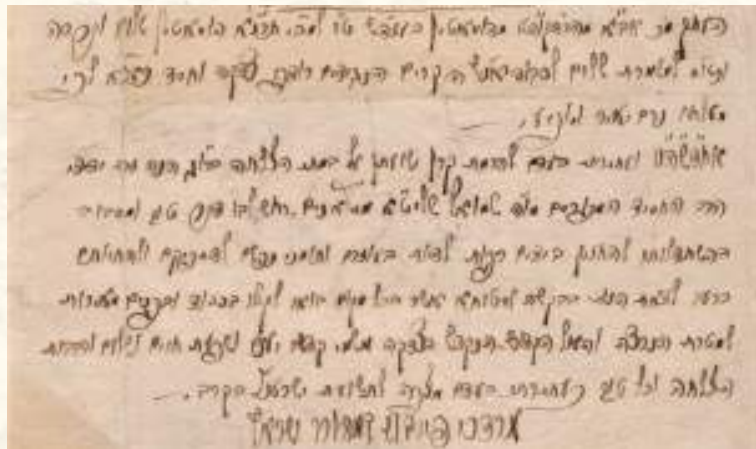
אחינו בני ישראל הדרים בארץ החיים, כי בכל ענים ומרודם, עינם ולבם אך להגות בתורת ה', וסרו מהם טרדת פרנסתם שקשה עליהם כקריעת ים סוף פנו מכל הבלי עולם להלוך בבית אלקים ברגש, כאשר חזו עיני ממכתבים **מטבריא** תובב"א. התורה בנתה שמה ביתה. חצבה עמודי' לחתום תורה בלומדיה, ויסדו למו ישיבה בשם **אור תורה** ולהאיר על הארץ ולדרים עלי', ומשביבי נוגה תפארתה יתחממו צעירי צאן בית ישראל.

יהי ד' עמהם ויבצע מעשיהם הטוב והבית הזה יהי נכון ונשא. ותהי לנס במקום הקדוש הזה. וכאשר הדבר חביב עלינו האציל **כ"ק אמו"ר צי"ע שליט"א** ברכתו נדבת ידו. וגם אנכי הרימותי תרומת ידי להיות חלקי עמהם. ונקוה כי כל איש ואיש ידעו להוקיר הדבר הזה **וילכו באורחות צדיק**,

וישלחו עזרתם לקודש כפי מסת נדבת ידם, ואשרי כל המסייעים לזה, ובגלל זה יצוה ה' אתם את הברכה חיים. עד העולם, ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ומצוות באושר ועושר.

מנאי הכותב לכבוד התורה ולומדי',

ישראל במו"ה דוד משה שליט"א

העתק מכתבו של הרה"ק אדמוה"ז רבי מרדכי פייבוש מהוסיאטין זיע"א

המלצת הרה"ק רבי ישראל מטשארטקוב זיע"א בשם אביו הק' למוסדות אור תורה

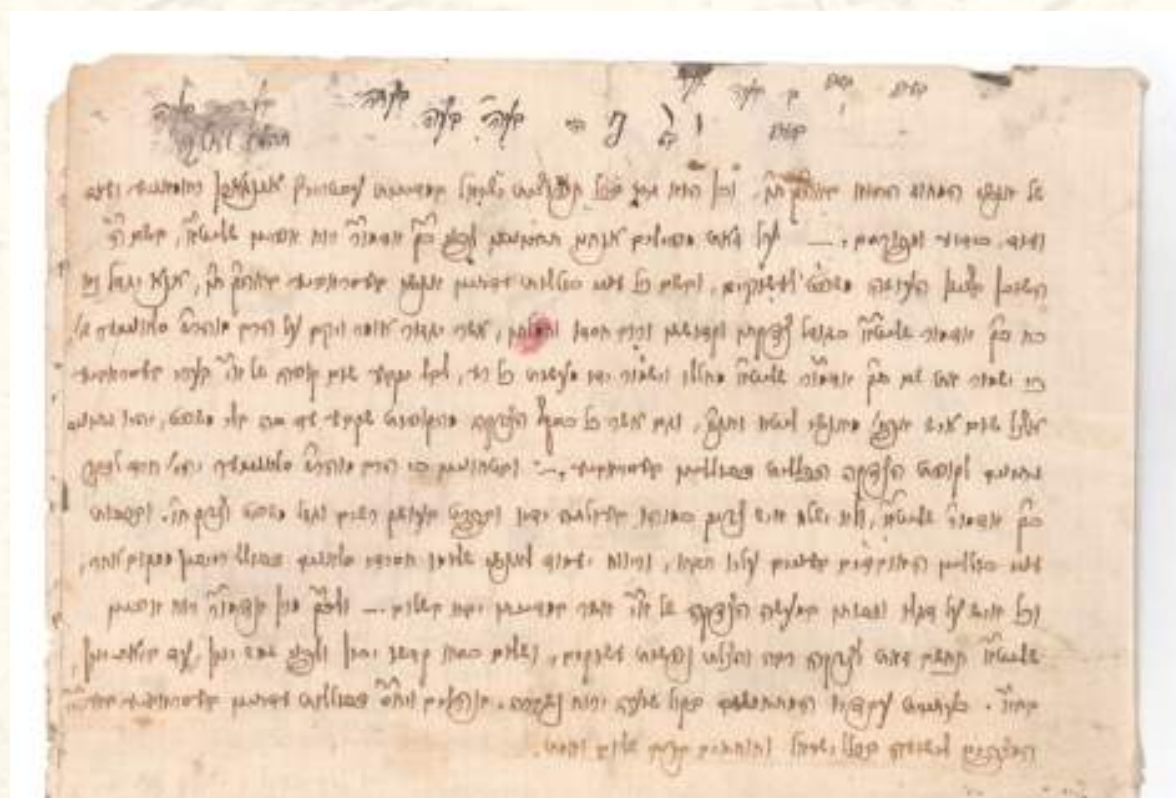
אלה גדולי ישראל צדיקי דורנו הי"ו אשר יצאו לחזק המפעל הק' הזה, **ראשון בקודש** כ"ק מרן אדמו"ר צדיק יסוד העולם, רשכבה"ג **סבא קדישא מטשארטקוב** זצ"ל, ולהבחל"ח בנו אדמו"ר הר' הקו"ט עטרת תפארת **ישראל שליט"א**.

טוב מראה עינים מהלך נפש

המלצת הרה"ק אדמוה"ז מטשארטקוב זיע"א בעד ישיבת אור תורה בטבריא

קטעים ממכתב שבו רואים השפעת הרה"ק אדמוה"ז רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א בכולל רייסין

מכתב מכולל בעסרביע לרה"ק מטשארטקוב זיע"א אודות כולל רייסין

מדור קורות חיי חסידים ואנשי מעשה שהסתופפו בצל רבוה"ק זיע"א

הגה"ח רבי מרדכי זצ"ל

משפחת טירקל

(ביאמר ב')

רבי מרדכי טירקל ז"ל

בנו רבי ישראל מנחם (אלטיר) טירקל ז"ל

בניו רבי מרדכי זאב (וועלוויל) טירקל ז"ל, רבי אליעזר ליפא טירקל ז"ל, רבי יונה טירקל ז"ל,

רבי אברהם טירקל ז"ל ורבי הערש צבי טירקל ז"ל

בניהם רבי יחיאל (בר"ל) טירקל ז"ל, רבי שמואל (בר"ל) טירקל ז"ל, רבי שרגא פייבוש (בר"ל) טירקל

ז"ל, רבי שלמה (בר"ל) טירקל ז"ל, רבי לייבל (בר"ל) טירקל ז"ל, רבי שלמה (בר"י) טירקל ז"ל, רבי

ישראל מנחם (בר"י) טירקל ז"ל, רבי דוד (בר"א) טירקל ז"ל, רבי ישראל מנחם (בר"א) טירקל ז"ל, רבי

אליעזר ליפא (בר"א) טירקל ז"ל, רבי משה (בר"ה) טירקל ז"ל, רבי ישראל (בר"ה) טירקל ז"ל

הוסיאטין, ודבק בהרה"ק אדמוה"ז רבי מרדכי פייבוש מהוסיאטין זיע"א כבר בתחילת נשיאתו, כמו"כ הסתופף בצל הרה"ק אדמוה"ז רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א.

בכת"י של הרה"ק רבי יעקב מהוסיאטין זיע"א מופיע כדלהלן:

מוצש"ק אור ליום א' תצוה ז' אדר (תרצ"ה), שמעתי מפי ר' ליפא טירקל ע"ה (ד) בשם אביו ר' ישראל מנחם (ב) בן ר' מרדכי (א) ע"ה. האחרון [רבי ישראל מנחם (ב)] היה בסטריסוב בלדת שני הבנים לכ"ק ח"ז [הרה"ק אדמוה"ז רבי מרדכי פייבוש מהוסיאטין] זצ"ל, והמיילדת קבלה בלידת הבן הראשון [הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זיע"א] דינר זהב, בלידת השני [הרה"ק רבי שלום יוסף זיע"א] בקשה יותר, באמרה כי זה יותר יפה, ויען ח"ז צוק"ל, אין יפה מן הראשון ולא נתן יותר, זי"ע ועל כל ישראל.

רבי אלטיר ז"ל נפטר בח' אייר תרנ"ב ומנו"כ בעיר טרעמבוולע. זוגתו הראשונה מרת אסתר יהודית נולדה בשנת תק"ץ לערך, ונפטרה בשנת תרי"ח לערך ומנו"כ בעיר טרעמבוולע. זוגתו השניה מרת גיטל ע"ה, נולדה בשנת ת"ר לערך בעיר טרעמבוולע ונפטרה בשנת תרס"ב, ומנו"כ בעיר טרעמבוולע.

הגה"ח רבי מרדכי זאב (וועלוויל) טירקל זצ"ל (ג)

הרה"ג החסיד רבי מרדכי זאב (וועלוויל) ז"ל נולד כבנו הגדול לאביו הרה"ח רבי ישראל מנחם (אלתר) טירקל ז"ל

הגה"ח רבי מרדכי טירקל זצ"ל (א)

רבי מרדכי נולד בסביבות שנת תקס"א, לא ידוע אודותיו הרבה, אלא שהיה 'חסידישער איד' ברמ"ח אבריו. במפקד העיר טרעמבוולע בשנת תק"פ נמצא רבי מרדכי שם בבית מספר 198, נפטר בסביבות שנת תר"ד בעיר טארניפאל.

הגה"ח רבי ישראל מנחם (אלטיר) הלוי טירקל (ב)

רבי אלטיר נולד בשנת תק"ץ לערך לאביו רבי מרדכי טירקל ז"ל, אשר היה מנכבדי העיר טרעמבוולע. בהגיעו לפרקו נשא לאשה את מרת אסתר יהודית למשפחת נוסבויס בשנת תר"ה. לאחר פטירת אשתו הראשונה התחתן בזיווי"ש עם מרת גיטל למשפחת אלטינבערג בשנת תרי"ט. רבי אלטיר היה מגדולי וחשובי חסידי

שער ספר בתם פז טיצא לאור
ע"י רבי וועלוויל טירקל זצ"ל

שהיה תלמיד להקדושים אלקיים מוה' אברהם קליסקער ובעל דגל מחנה אפרים ומוה' חיים מקראסני זי"ע ועכ"י, ובקשו ממני לתת הסכמתי על הדפסת החיבור הק' הזה, ואחרי עיוני בגוף המחברת ראיתי אור כי יהל לכל בית ישראל בדברים יקרים מעולפת ספירים וכאש בוערים להלהיב לבות בני ישראל שתהא שלהבת עולה מאליה, ואחרי ראותי אשר כבוד קדושת אדמו"ר הק' שליט"א מפה נתן ג"כ מכתב

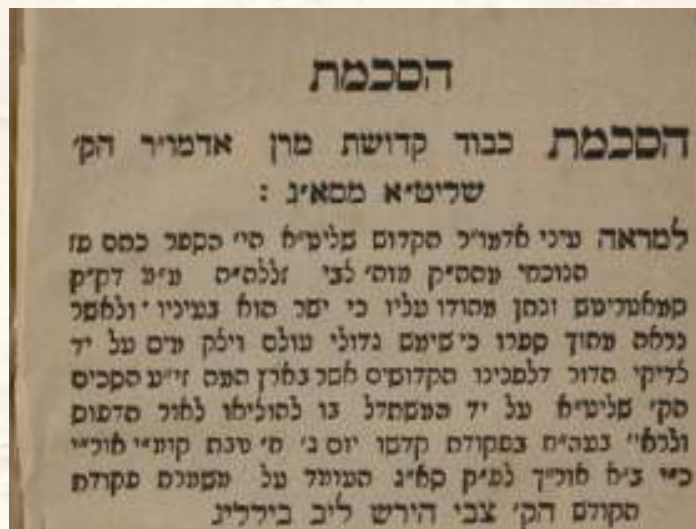
תעודתו על החיבור הזה כי הוטב בעיניו, ע"כ הנני למלאת דבריו הק' ותוקף גזרתי שלא ירעו ולא ישחיתו לעשות דבר אשר אין שחר להסיג גבול מביאים לבית הדפוס הנ"ל ועד משך זמן ששה שנים לא ירים איש את ידו להשיג גבולם, והמסייע להם יתברך ברב הצלחות ממעון הברכות.

דברי הכותב וחותם לכבוד התורה ולכבוד נשמת הק' בעהמ"ח זלה"ה, יום ג' ויחי תרל"ג פק"ק סאדיגורא.

נאום ישראל מרדכי במוה' חיים ברוך זללה"ה אבדק"ק חאטין

סיפורים מרבי וועלוויל ז"ל ודבקותו ברה"ק זיע"א

א. מביא הרה"ק רבי יצחק מהוסיאטין זיע"א בספרו הק' שיח יצחק ביום ל"ז בעומר תשכ"ז: וכדי שיהיה לכם מושג של אהבה האמונה והחיות ששאבו החסידים אצל אא"ז אדמו"ר הזקן מהוסיאטין אספר לכם מה ששמעתי מר' קלמן שואל וילנר, שפעם אחד בערב יום כפור קודם כל נדרי הפציר בחותנו ר' וועלוויל טירקל ע"ה שהיה מהמצוינים שבין חסידי הוסיאטין תלמיד חכם גדול ובר דעת והיה נוסע רבות להסתופף בצל אא"ז שיספר לו אודות רבו האדמו"ר הזקן מהוסיאטין ואמר לו, מה אתאר ואספר לפני מי שלא זכה לראות את אדמוה"ז ומי שלא

(ב) בשנת תר"י בעיר טרעמבוולע. מצעירותו ראו עליו שלגדולות נוצר, היה גאון בש"ס ופוסקים ועמקן בחסידות. בהגיעו לפרקו נשא את הרבנית לאה ממשפחת נוסנבוים מהעיר בוטשאטש, ועבר רבי מרדכי זאב לגור ליד חותנו. היה מחשובי רבני העיר בוטשאטש, והרבה מבני העיר למדו אצלו, כמו"כ הביא את הגה"צ רבי מאיר אריק זצוק"ל להיות אבד"ק העיר בוטשאטש, והיה בריח התיכון של הקלויז הוסיאטין בעיר בוטשאטש.

זכה להוציא לאור יחד עם ידידו הגה"ח רבי יוסף פרמינגר ז"ל את הספר הק' כתם פז להרה"ק רבי צבי הירש מ"מ דק"ק סמאטריטש, וקיבל הסכמת הרה"ק אדמוה"ז מסדיגורה זיע"א וזל"ק:

למראה עיני אדמו"ר הקדוש שליט"א הי' הספר כתם פז הנוכחי מהה"ק מוה' צבי זללה"ה מ"מ דק"ק סמאטריטש ונתן מהודו עליו כי ישר הוא בעיניו, ולאשר נראה מתוך ספרו כי שימש גדולי עולם ויצק מים על יד צדיקי הדור דלפנינו הקדושים אשר בארץ המה זי"ע, הסכים הק' שליט"א על יד המשתדל בו להוציאו לאור הדפוס. ולראי' בעה"ח בפקודת קדשו יום ג' ח' טבת קומ"י אור"י כ"י ב"א אור"ך [תרל"ג] לפ"ק סא"ג העומד על משמרת פקודת הקודש.

הק' צבי הירש ליב בילליג

גם קיבלו עוד הסכמה מהגה"ח רבי ישראל מרדכי זצ"ל אבד"ק חאטין בהיותו בצל הרה"ק מסדיגורה זיע"א בזה"ל:

מדי היותי פה סאדיגורא הגישו לפני המופלגים החסידים מוה' יוסף פרעמינגר ומוה' זאב טערקיל מבוטשאטש ספר כתם פז כת"י מהרב הקדוש איש אלקים קודש מוה' צבי הירש מ"מ דק"ק סמאטריטש

רבי אברהם זיידמאן ז"ל עם הרה"ק מסדיגורה זיע"א

1 ע"פ תעודת הפטירה שלו.

מאיר ז"ל ואמר וכי לעשות את הדבר לאיש אחר. ויען אביו, בנפול חגורת ספר תורה האם אין ממהרים להרימו?

ד. מעשה בחסיד ישיש, ר' זאב וולף טירקל ע"ה, שהסתופף כל השנים בצל אחד האדמו"רים הגדולים, ובערוב ימיו הסתפח אל הרה"ק רבי משה'ניו מבאיאן. משנשאל אותו חסיד, מה ראה לנהוג כך? השיב: כשהייתי צעיר לימים, היה דרכי לפלפל, אם ראיתי איזו קושיא הייתי מבקש תירוצים שונים כדי ליישב את כל הקושיות... עכשיו, כשזקנתי, ואין בי עוד כח ליישב קושיות חמורות, אני לומד גמרא פשוט... ולכן אני הולך אל רבי משה'ניו... הוא גמרא פשוט, אין עליו קושיות..."

ה. ראה גם בספה"ק אהלי יעקב ח"ב עמוד ל"ה, שמביא סיפור ששמע גם רבי זאב טירקל על ז"ל.

לא היה לרבי וועלוויל בנים, חתניו היו מחשובי חסידי הוסיאטין, הרה"ח רבי קלמן וילנר משב"ק אדמו"ר בית הוסיאטין, הרה"ח רבי אברהם חיים מאיר זיידמאן ז"ל משב"ק הרה"ק רבי מנחם נחום מהוסיאטין זיע"א, רבי יהושע שוואדראן ז"ל, רבי נפתלי הערץ האראוויטץ ז"ל.

הגה"ח רבי מרדכי זאב (וועלוויל) ז"ל נפטר ביום א' דר"ח אלול תרפ"ח ומנו"כ בעיר וויען. זוגתו הרבנית לאה ע"ה נולדה בשנת תר"י ונפטרה ד' אלול ת"ש ונקברה ביום ח' אלול ת"ש בעיר וויען.

המשך משפחת טירקל בגלינונות הבאים בעזה"ש"ת

אילן משפחת טירקל

ראו לא יוכל לעולם להבין את גודל החיות האמונה וההתקשרות שהיה לנו אז, רק זה אוכל לומר לך אילו היה הבעש"ט המגיד ואדמו"ר חיים בדור אחד הייתי נוסע שבת אחת לבעש"ט שבת אחת למגיד אך להסתופף הייתי נשאר אצל אדמו"ר הזקן אני יכול רק לברכך שיהיה גם לך אמונה שכזו.

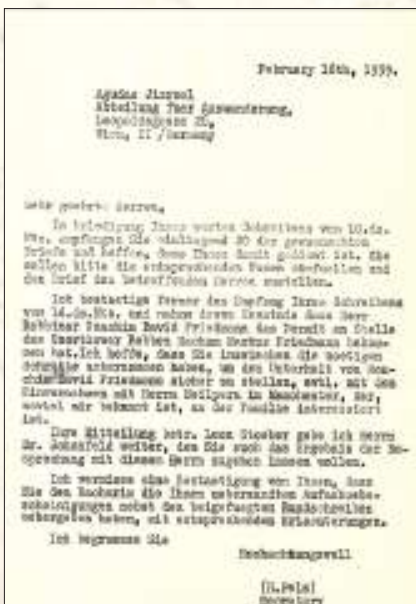
ב. מביא פע"ח רבי מרדכי שרגא בוימינגער ז"ל בספרו אור מרדכי: לעתים נשאלה השאלה מהו היחוד של אדמו"ר הזקן מהוסיאטין ובמה הי' שונה מאחיו דבר זה אי אפשר לבטא במילין כשם שאי אפשר כלל להגדיר את היחוד והמיוחדות של בית הוסיאטין בכלל, אלא שזוהי הרגשה שבלב אצל כאו"א לפי מושגיו והשגותיו. יכולני רק לספר לכם את מה שאמר ר' וועלוויל טירקל שהיה מן המצוינים שבחסידי בעל ההילולא דבר שברור מתוך היותו נקרא כבר אז ר' וועלוויל ומכך שהיה מן העשרה האנשים שהיו נוכחים בשעת הסתלקותו הוא אומר, אבער געבליבען וואלט איך אין הוסיאטין

ג. בכת"ק הרה"ק רבי יעקב מהוסיאטין זיע"א מופיע: אור ליום ב' וירא ת"ש, שמעתי מפי רק"ש ר' קלמן שאול וילנר] ששמע מפי חותנו ר' זאב טירקל ע"ה ששמע מפי בן אחיו של הרב מאפטא זצ"ל, אחיו של הרב מאפטא ז"ל נהרג ובנו ר' יוסף שמואל נתגדל אצל הרב מאפטא, וכאשר באה הצדקת חוה ע"ה עם בנה הרוז'ינר ז"ל להרב מאפטא, היה ר' יוסף שמואל עוד נער והיה גם הוא אצל דודו בשעת הבקור. כאשר יצאו והצדקת עלתה על המרכבה עלה אחריה בנה ונפל האבנט ממנתיו, הרב מאפטא שח וירם את האבנט ויתנהו לו, וירע הדבר בעיני ר' יצחק

מצל הקודש

תיאור חי מתקופה בצל קודשם של רבוב"ק זיע"א
מתוך מכתבים - כתבי חסידים - מפי השמועה - כתבי עת ועוד.

הנסינות של הרה"ק רבי נחום מרדכי מטשארטקוב זיע"א להעתיק משכן קדשו לאמריקה ולבריטניה

בתחילת תרצ"ח לאחר 'האנשלוס' הנודע לשמצה, כאשר הנאצים ימ"ש הגבירו את הרדיפות על אחינו בני ישראל וביותר על ראשי מנהיגי וגדולי ישראל. גמלה החלטה בלבם של רבוב"ק, להמלט מהעיר וויינ. ולעבור למקום בטוח יותר, כאשר כל אחד ואחד מהם נסע למקום ששם קיבל את הויזה או סרטיפיקאט. ביניהם היה הרה"ק רבי נחום מרדכי מטשארטקוב זיע"א אשר נדדף ע"י הרשעים ימ"ש, וחיפש כל דרך לעזוב את העיר וויינ ולעבור למקום

אחר. בתחילה ניסה לעבור למדינת אמריקה, וכאשר לא אסתייעי מילתא, הוחלט לנסות להשיג את האישורים הנדרשים לעבור לבריטניה. לאחר שגם האישורים האלו בוששו מלבוא, הגיע הישועה מארץ ישראל כאשר בסיעתא דשמיא מרובה קיבל סרטיפיקאט ועלה לארה"ק.

במאמר שלפנינו נביא פרטים חדשים ומיוחדים אודות הנסינות לעבור לארה"ב וללאנדאן.

קטעי עיתונות אודות רצונו של הרה"ק רבי נחום מרדכי זיע"א לעבור לארה"ב

טשארטקאווער רבי פארלאזט ווין און באזעצט זיך אין אמעריקע.

מען פארלאנגט 80 טויזנט שילינג פארן ארויסלאזן דעם טשארטקאווער רבין פון ווין.

חן ח'מ"ז שוין נפאלרן נעמערן האבן די נאציס אין חן קאנפליקט דאס נאנצ פאר- מען פון טשארטקאווער רבין, צווישן אנדערע אויך דאס בארימטע ערשטפאלע פרוכט, האט איז גאט רבין נפאלרן פירטע פון ווין ווין דאס ריזשינער צוריק וצי"ל. נאך דאס אפלאזט האבן א מיל ריכט אמעריקאנער חסידים אויסגעפאלט פארן רבין א איינציק-קלויבניש קיין אמעריקע און דער רבי האט זיך שוין נעגרייט צום אפפאר. איצט איז דערהאלטן נעמערן א יודע, און די ריזשע דענרונג פארלאנגט 80.000 שילינג פאר ארויסלאזן דער רבין פון חן. דאס האט די קרייז פון טשארטקאווער חסידים אין ווילן נעמאכט א דערויגקרייז איינדרוק.

מכתבים מאגודת ישראל בלאנדאן אודות השתקעות הרה"ק רבי נחום מרדכי מטשארטקוב זיע"א בעירם

מדור מיוחד לשחזר ולהניח שם ושארית לקלויזען של בית רוז'ין אשר בעוה"ר נחרבו רח"ל. ידוע כי 'קלויז' הוא המקום שבו מתאספים החסידים ואנשי מעשה ועוסקים בתורה בתפילה ובעבודת ה'. 'קלויז' נקרא גם בשם 'שטיבל' (-בית קטן), ע"ש שהוא ביתו השני של החסיד, ושם יושבים יחד ולומדים יחד ושם הוא ביתם.

המשך קלויזען דחסידי באיאן

נ"א. שכונת בארא פארק

שבברוקלין בעיר ניו יארק במדינת אמריקה

באיאנער קלויז בעיר בארא פארק נתיידיד ע"י הרה"ק רבי מרדכי שלמה מבאיאן זיע"א בשנת תשכ"ה וקיים עד היום הזה, בגליון נ"ט הבאנו תמונה מתקנות הקלויז שם, אשר היה לנגד עיניו הק' של הרה"ק מבאיאן זיע"א והסכים עמם. להלן רשימת התקנות:

ב"ה

מנהגי הקלויז

תחנון אומרים בכל יום חוץ מיוםא דהילולא של אדמורינו זכרונם לברכה או של תלמידי הבעש"ט והמגיד זי"ע. גם בז' אדר אין אומרים.

ברוך ה' לעולם אומרים במעריב בכל יום וגם בכל מוצש"ק חוץ מחוה"מ ומוצאי יו"ט.

אין אומרים ידיד נפש או קפיטל תהלים קודם הודו ותפילת שחרית. אין נותנין גלילה לקטן שאינו בר מצוה וגם אין נותנים לבחור להיות שליח צבור. ור' לוי צבי הי"ו משמש בקודש סיפר לרק ישעי' אפטער נ"י שהי' בחור כבן ט"ו שנה שהי' ל"ע יתום על אביו ואמו שניהם בתוך שנה אחת ר"ל והתפלל כמה פעמים בקלויז דאיסט-סייד ואמר קדיש. פעם ביקש מאדמור זצ"ל שרוצה להיות שליח צבור וענה אדמו"ר

זצ"ל שהעיקר הוא שלא לשנות שום מנהג והמנהג פה הוא שבחור אינו מתפלל לפני העמוד.

ראשי הקלויזען דחסידי באיאן בארה"ב בחתימת מכתב להרה"צ רבי מנחם ברייאר זצ"ל בשנת תשל"ה

ברכות לראש צדיק

ברכת מול טוב ושל מלא ברכות אנו מנישים לעט"ר קו"ק מרן אדמו"ר שליט"א מנצחין והרבנית הרה"ק ולבתם החשובה מרת מלכה תח"י ולבעלה הרה"ק המצוין פאר המעלות זכר' הרב ר' מנחם פרייער שליט"א לרגלי חגיגת חב"ד מצוה של נכדים ובנים הנעלה עדין לבאן ולתפארת מר ישראל אברהם הי"ו

יפו ד' הברכה ויזכו לגדלו על כפתי התורה והחסידות בדרך רבנותו הקדושים וישיא ובתורה ונזולה לתפארת המעולה המפורת, ויזכו אדמו"ר שליט"א והרבנית תח"י יחד עם כל המשפחה ואנשי לשכות בשמחת כלילתו ובביתא טאל דוק בביא. כעתידת וברכת חברת בני יצחק חסידו כשיאן | כשיאנער קלויז בארא פארק כשיאנער קלויז וויזיאמסבורג | וכל אנשי חסידו כשיאן הי"ו ברכת מז"ט מקלויזען דחסידי באיאן מוויליאמסבורג ובארא פארק

אין מזמרים לכה דודי רק בשב"ק חוה"מ. ויו"ט שחל בשב"ק. ושב"ק ר"ח ושב"ק חנוכה. ושב"ק של ד' פרשיות.

אין מזמרים הכלי ודוך וא-ל אדון אפילו בשבתות הנ"ל.

בלכה דודי והכל יודוך וא-ל אדון אומרים הקהל כל חרוז קודם הש"ץ ושני חרוזים אין ערוך לך אומרים ביחד.

הש"ץ מתעטף בטלית במנחה ערב

שב"ק וערב יו"ט וגם במנחה ביו"ט אבל לא במנחה בשב"ק. גם מתעטף במנחה בתענית צבור.

ספירת העומר אומרים אחר עלינו וספירה ראשונה אומרים אחר הסדר.

לדוד ה' אורי וישעי אומרים במנחה מיד אחר חזרת הש"ץ קודם קדיש תתקבל, ובחרית בחול אחר תחנון קודם חצי קדיש ובשב"ק ויו"ט מיד אחר חזרת הש"ץ קודם קדיש תתקבל.

אין אומרים שיר המעלות במעריב בחוה"מ רק מתחילין מוהוא רחום.

אין אומרים אבינו מלכנו בתענית צבור רק בר"ה ויו"כ ועש"ת.

בעשי"ת כופלים הקדיש לעילא לעילא בלא ואו. גם אומרים עושה שלו' בלא הא.

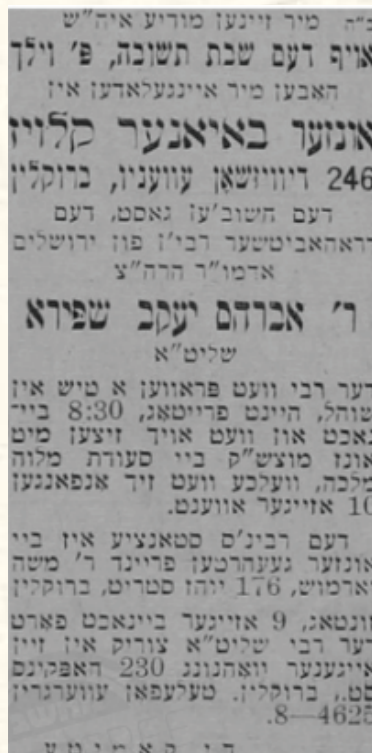
א' דפסח שחל בשב"ק אומרים ויכולו ומיד הלל ולא ברכה מעין שבע.

הכהנים נושאים כפיהם בשמחת תורה אבל לא ביו"ט שחל בשב"ק.

בשני תוכחות מברך העולה ברכה שני' אחר התוכחה ונוהגים שהגבאי עולה.

עושין הקפות ליל ש"ע ולא ביומו ועושין ליל ש"ת וגם ביומו ואין מזמרים ומרקדים רק בהקפה ג' וז'. אין הבעל תוקע חוזר לתקן התקיעות רק אם הוא חושב שלא יצאו הקהל בהתקיעה שתקע.

ולהתענג על ה', ותהום כל העיר מבוא, נמשכו הלבבות אל הדרת קדושתו והתאספו רבים מאד מבני העיר להסתופף בצל קדשו. בליל שב"ק בעת עריכת השולחן הטהור, כשהגישו לפני הרה"ק את המרק כנהוג, לאחר שטעם ממנו והחזירו, בקשו הקהל הרב לזכות ולטעום מהשירים. כמה טיפים על בגדו של אחד מהנוכחים, הרה"ק שהבחין בכך לא אמר ולא כלום. בשנה הבאה כששבת שוב בויליאמסבורג, אחר שטעם מהמרק, ציוה להביא צלחת ריקנית וכיסה את שיירי המרק לבל יחטפו ממנו ולא כלום. אז הבינו אל נכון כמה נגע ללבו הטהור שפיכת טיפי המרק בשנה שעברה על בגד אחד מהנוכחים. ראו שגם כל מעשה קל הנוגע בין אדם לחבירו, נחשב אצל הרה"ק כדבר שיש לעמוד על המשמר שלא ייעשה, ובמשך שנה שלימה זכר מהמעשה בלבו הטהור."

קלויז באיאן בויליאמסבורג ברחוב דייוויזיאן שנת תרצ"ח

אצל הרה"ק רבי מרדכי שלמה מבאיאן זיע"א והיה נוהג לשבות שם כל שנה, בדרך כלל בשבת פרשת לך לך, כמו"כ כל רבוה"ק שהגיעו לביקור בעיר וויליאמסבורג ערכו השולחנות בתוך הקלויז, כן ביומא דהילולא של רבוה"ק כמובן לבית באיאן וגם חצרות אחרות לבית רוזין היו עורכים הסעודה בתוך קלויז זו. גם היה בקלויז זו גמ"ח גדול של חסידי באיאן בארה"ב שנת"ס בשנת תרצ"ט.

סיפור מעניין מביקורו הראשון של הרה"ק מבאיאן זיע"א בתוך הקלויז: כששבת הרה"ק לראשונה בעיר וויליאמסבורג, בקרב החסידים שצמאה נפשם לקרבת אלוקים

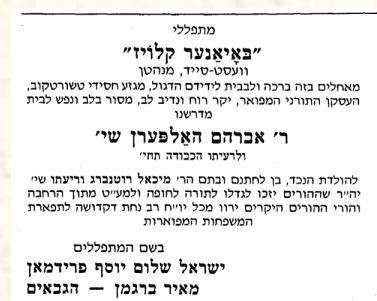
תקנות קלויז באיאן בעיר וויליאמסבורג

משכנו הראשון של קלויז דחסידי באיאן בויליאמסבורג עד שנת תש"ג

נ"ב. שכונת וועסט סייד בעיר ניו יארק במדינת אמריקה

נתייסד ביום ד' שבט תשכ"ז עת קבע הרה"ק רבי מרדכי שלמה מבאיאן זיע"א את משכן קדשו שם, לאחר שנים רבות שבקעו קרני אורו במשכנו הוותיק באיסט סייד, עקב מחלתו וחולשתו שתכפוהו בשנים האחרונות לחייו, הוצרך לקבוע מגוריו בוועסט סייד בקרבת בניו פע"ח רבי ישראל שלום יוסף ז"ל ופע"ח רבי יצחק ז"ל ששימשהו במסירות אין קץ. אמנם לדאבונו רק שנים מועטות זכה מקום זה לשכן בקרבו את הרה"ק רבי מרדכי שלמה זיע"א עד אשר נאסף אל עמו בה' אדר תשל"א. לאחר הסתלקות הרה"ק מבאיאן זיע"א שימש בנו פע"ח רבי יש"י כרב הקלויז. הקלויז קיים עד היום הזה.

מז"ט מבאיאן קלויז בוועסט סייד

נ"ג. שכונת וויליאמסבורג שבברוקלין בעיר ניו יארק במדינת אמריקה

חברה חסידי באיאן אנשי רוזין, כתובת הקלויז:

Marcy Ave Brooklyn, 260
NY 11211, USA

הקלויז נוסד בשנת תר"צ בבית פרטי בבית הרה"ח רבי אברהם שפינגער ז"ל, בהמשך עבר הקלויז לחנות ששופצה במיוחד לצורך הקלויז, ובשנת תש"ג נרכש המקום הנוכחי של הקלויז. הקלויז היה חביב מאוד

אנשי שם, יושבי עיר נויארק וכל ערי ארצות הברית וקאנאדא חסידי באהיאן בפרט, מוקירי ומעריצי שם תפארת ישראל מרוזין ז"ל בכלל, ד' עליהם יחי'.

אחרי דרישת שלומם באהבה עזה ואחוה נאמנה, הננו בזה להודיע בשער בת רבים אשר תהלה לאל אחרי רוב השתדלות ויגיעה רבה עלתה בידינו אשר כ"ק אדמור הרה"צ מו"ה מרדכי שלמה שליט"א מבאיאן הנודע בכל קצוי תבל, נכד הרה"צ הקדוש מסאדיגורא והאי סבא קדישא מרוזין זי"ע, בא בשעה טובה ומוצלחת לכאן עיר נויארק על מנת לקבוע דירתו פה, לשמחת לב כל אנ"ש החסידים, ולפאר והדר לכל יושבי עיר נויארק החרדים מוקירי רבנים וצדיקים.

ואם כי דרכנו מעולם שלא לעשות פומבי כי אם כבוד אלקים הסתר דבר, אכן עתה אחרי שנודעזה העולם ונשתנו הזמנים, ההכרח תאלצנו לבא במודעה הזאת קבל עם ועדה, ובפרט לפני אנ"ש החסידים אשר זכו להנות מזיו הוד קדושת מקורי השפע הרוחני, השפעת קדושה חכמה ומדע ויראת ד' עד למעלה למשכיל, בעת אשר רבבות אלפי ישראל הסתופפו בזמנים שונים חגים ומועדים תחת צל חצרות ואפדני קדושיהם, המה אבות ומשפחת אדמו"ר שליטא אשר כל ... מלכים בני מלכים "מאן מלכי רבנן" ענפי עץ אבות, האמונים על טהרת הקודש ספיר גזרתם, ספר היוחסין שלהם עד מלכות בית דוד מגיע, המה הצדיקים הקדושים אשר כל ימיהם לרבות הלילות הינם שלשלת ארוכה של תורה ועבודה, ובמידת החמלה והחנינה ורוחם הנדיבה על אחת אלף מכל נדיבי לב שבעולם הצטיינו.

ועתה לדאבוננו לרגלי המלחמה הנורא "גלה כבוד מישראל" כל בתי

הרה"ק מביאנא זי"ע' א' בשבת בקלויז בויליאמסבורג

נ"ד. שכונת איסט סייד בעיר ניו יארק במדינת אמריקה 7,393 ק"מ מהעיר באיאן.

קלויז קדישא חברה בני יצחק חסידי באיאן, כתובת הקלויז:

E Broadway, New York, 247
NY 10002, USA

הקלויז נתיידיד בשנות תר"ע בחיי הרה"ק רבי יצחק מביאנא זי"ע, א' תחילת משכנו היה 64 רחוב פיט סטריט וכאשר הגיע הרה"ק רבי מרדכי שלמה מביאנא זי"ע א' לביקורו הראשון בארה"ב בשנת תרפ"ה התקיים שם הקבלת פנים וכל התפילות והטישין.

לאחר תקופה עבר הקלויז לרחוב אטארני סטריט מספר 108, והשתכן בבנין צמוד לקלויז סאדיגורא שהיה במספר 110, והשתכן שם עד חודש י"א אלול תרפ"ז.

בשנת תרפ"ז כאשר חזר הרה"ק מביאנא להשתקע בניו יארק, בחודש כסלו רכש חברה חסידי באיאן הבית ברחוב איסט בראדווי מספר 247, בחודש ניסן תרפ"ז נכנס הרה"ק לגור בבית זה, ומיום י"א אלול התחילו להתפלל בבית התפילה בתוך ביתו נאווה קודש וממשיך עד היום הזה.

וז"ל הקול קורא של "חברת בני יצחק דחסידי באיאן" לכבוד רכישת הקלויז:

בשם ד' קול קורא

אל כבוד אנ"ש החסידים והנגידים

בין החסידים בקלויז היו ה"ה, הגה"צ רבי יצחק יהודה שטערן זצ"ל, רבי מענדל ווייטמאן ז"ל, רבי משה גאלדהירש ז"ל, רבי מיכל שעכטער ז"ל שו"ב, רבי אשר זעליג ראנד ז"ל, רבי בעריש פיקהאלטץ ז"ל, רבי יוסף מארגענשטערן ז"ל, רבי ליב ראזנער ז"ל, רבי שלמה זלמן זאלמאנאוויטש ז"ל, רבי מתתיהו דיער ז"ל, רבי דוד אלימלך פישמאן ז"ל, רבי יצחק אהרן קרעמער ז"ל, רבי שמואל הלוי וואקסמאן ז"ל, רבי משה ווייטמאן ז"ל, רבי חיים יוסף דוב גלאצער ז"ל, רבי לייב היימאן ז"ל, רבי אלי' פיעדלער ז"ל, ועוד רבים וחשובים.

באיאנער גמ"ח בויליאמסבורג

סעודת הילולא הרה"ק מהוסאיטין זי"ע"א בקלויז בויליאמסבורג

הזאת, נוכל
ליהנות מזיו
קודש השפעת
אדמו"ר הק'
שליט"א, אחד
מיוחד מבני
אדמור הקדוש
מבאהי"א זי"ע
נצר מגזע
תרשי"ם,
אשר תהלה

לאל קבע דירתו בעיר נויארק
ולהסתופף תחת צל קדושתו
להחיות נפשותינו הצמאים, ואמרי
קודש הנובעים ממקור נאמן.

ולתכלית זה חפץ ד' בידנו הצליח
לקנות בית מעון ... כ"ק עם ב"ב
הק', ברחוב איסט בראדוויי מספר
247, גם מקום תפילה תורה ועבודה
אשר יתפללו שמה אנ"ש החסידים
וכל אשר תפעם רוחו בקרבו לחסות
בצל הקודש בכל עידן ועידן,
ולסיבה זאת קוראים ומבקשים

אנחנו לכל אשר כבוד
האדמור שליט"א וכבוד
זכות אבותיו הקדושים
יקר בעיניו להרים
נדבת ידו לתכלית קנין
הבית אשר עולה לסך
שבעה ועשרים אלפים
דאללער, ולעת עתה
בעת הקנין אספנו סכום
שני אלפים, וסך שבעה
אלפים דאללער נחוץ
לשלם עד אי"ה יום 25
לחודש ינואר הבע"ל,
יום אשר הוגבל לזמן
הפרעון וחתימת השטר
בשעה טובה ומוצלחת.

על כן אחינו ידידנו,
חושו עושו אל תאחרו,
והגישו כל אחד ואחד
מנחתכם במוקדם
היותר אפשר, בנדיבת
רוחכם כיד ד' הטובה
עליכם, על אדרעסא
של כ"ק אדמו"ר

ב"ה

דער ברוהשער רבי הרב יצחק פריעדמאן

שליט"א — וועט דעם שבת 5 בא (5טען יאנואר) זיין דער גאסט
אין דער באיאנער קלויז, 260 מאַרסי עווע.

האָר ער וועט דאָהינען און פראָדען דעם ישי. — גבאים: לייב ראָזנער דוד פרישמאן
דער ברוהשער רבי שליט"א וועט האָבען די אכסניא ביי הגביר החסיד והנכבד מה
בצלאל סעגאל, 110 קליימער סטריט, ברוקלין, האָר ער וועט סאָרבלייבען ביי
מאַנטאָג, פרשה בשלח (7טען יאנואר, 1951).

הרה"ק רבי יצחק מבאהוש זי"ע א בקלויז באיאן
בוויליאמסבורג בשנת תשי"ז

שלט בחוץ לבאיאנער קלויז באיסט סייד

גבר האויב הצר, והמה הצדיקים
הקדושים עם כל בני ביתם אשר
עלי תולע אמונים, גלו לנוע בארץ
נוד על אדמת נכר ואין להם שיעור
רק התורה הקדושה אשר הלכה
עמם בגולה ונפשותיהם הזכים
והטהורים, יחד עם זכות אבותיהם
הקדושים וצדקתם העומדת לעד
ואנחנו חייבים לקרוא צום על כבוד
התורה המחולל, ועל מקורי מעייני
השפע הרוחני שנסתמו ונשמו
המסילות אשר הובילו אותנו אל בתי

הצדיקים הקדושים
הבתים הללו עומדים
בחורבנם עזובים
ושוממים, עזובים
מבעליהם גבורי הרוח.

אך באשר כי מידת
החסידות הוא לברך
על הרעה מעין
הטובה, כי מפי עליון
לא תצא הרעות כי אם
הטוב, ועל כל גל וגל
העובר עלינו מרכינים
אנחנו את ראשינו
ואומרים יהי שם ד'
מבורך, ובפרט מסורה
הוא בידנו בי בתי
התורה ואהלי העבודה
גולים המה אתנו בכל
דור ודור מארץ לארץ,
ע"כ גמרנו אומר, כי
צריכים גם אנו לברך
ולהודות על אשר
זכינו שגם אנחנו פה
חסידי יושבי הארץ

חברה חסידי בויאן
64 פיט סטריט, ניו יארק
מאכט בעקאנט און בעט אלע חסידים צו קומען צו דער
הילולה פון אונזער הייליגען
בויאהנער רבי'ן זכותו יגן עלינו
דיינמ, דאָנערשטאָג אבער, אום 8:30 אוהר
אין אונזער קלויז, 64 פיט סטריט
דער יעצטיגער בויאהנער רבי וועט אנוועזענד זיין.
די קאמיטע.

מודעה מטעם הקלויז עוד במשכנו הראשון

ב"ה

באקאנט מאכונג

סעודה מלוח מלכה וקבלת פנים

סיד די חברה בני יצחק חסידו באיאן בעטען אלע אונזערע מעמבערס
און חסידים וידידים מנוע ריושין זי"ע צו קומען צום קבלת פנים און
סעודת מלוח מלכה וואס וועט נענעבען ווערען אונזער גרויסען גאסט

דעם באיאנער רבי'ן שליט"א

וועלכער איז יעצט צוריקגעקומען פון לאנדאן, אין אונזער קלויז,
247 איסט בראדוויי, ניו יארק, דעם סוצאי שבת קודש, פרשה
תצא י"ב אלול.

הרב ח. א. ריימער, פרעז.
יצחק ראם, סעק.

מודעה מטעם הקלויז באיסט סייד

הרה"ק מבאיאן זיע"א ולידו הרה"ק מלויבאוויטש והרה"ק ממעזיבז מחוץ להקלויז באיסט סייד בלוויית רבי שלמה הורנישטיין

הרה"ק רבי מרדכי שלמה מבאיאן זיע"א בהקלויז באיסט סייד

מודעה מטעם הקלויז באיסט סייד במשכנו השני

שליט"א החונה לעת עתה ברחוב דילענצי נומר 190 נויארק. ובטוחים אנחנו, שבזכות אדמו"ר הק' שליט"א ובזכות אבותיו הקדושים, ובזכות נדבת לבכם לתכלית קודש העולה לגבוה, תושעו כל אחד ואחד ממקורי הברכה והשפעת כל טוב ויחד נחוג בקרב את חנובת הבית הזה, ויחד נברך בקול ברוך בונה בית ישראל "ישראל סבא קדישא", ויחד נזכה לעלות לציון ברינה ונזכה במהרה לשמוח בבנין בית המקדש בב"א.

דברי אחיכם מנהלי חברה בני יצחק חסידי באיאן

רחוב דילענצי 190 נויארק
טעללעפאן ארטשיד 1817

יותר מארבעים שנה היה ההיכל הקודש הזה לתל תלפיות לכל תושבי ארה"ב משם יצאו ברכות וישועות, קדושה, טהרה, אמונה, יראת שמים ותורה וחסידות.

בין החסידים שהתפללו בקלויז קדישא היו ה"ה: רבי מרדכי קאהן ז"ל, המשב"ק רבי חיים יצחק וויינרעב ז"ל, המשב"ק רבי לוי יצחק פריינד ז"ל, רבי ישראל קפלוויטץ ז"ל, רבי משה האפפמאן, רבי ירמיה כ"ץ ז"ל, רבי משה זאב כ"ץ ז"ל, רבי אליהו נייגרטיין ז"ל, רבי ברוך גלאצר ז"ל, רבי יצחק ראט ז"ל, רבי חיים רייטער ז"ל, רבי נחמיה גלאצר ז"ל, רבי שלמה הורנישטיין ז"ל, רבי יצחק וואקמאן ז"ל, רבי אהרן פלאהר ז"ל, רבי בנימין זאב שפיצער ז"ל, ועוד רבים וחשובים.

נ"ה. עיר יאס (יאס - יאסי) במדינת רומעניע בזמן ההוא 1890 ק"מ מהעיר באיאן.

מקור: עיתוני הזמן.

4 נשיא חברת 'בני יצחק דחסידי באיאן', זכה לערוך נסיעה מגני יארק לחצר הקודש בעיר באיאן.

חלקת באיאן בבית החיים הר לבנון

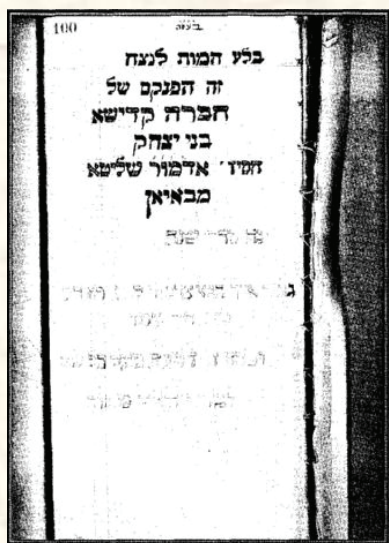
בעיר ניו יארק וניו גרזי יש ד' חלקות
בבתי החיים ששייכים לחסידי
באיאן⁵

הר לבנון בניו דזשערזי - חברה בני
יצחק דחסידי באיאן

הר חברון בקווינס - 'חברה קדישא
באיאן רוסיה', נתייסד לפני שנת
תר"פ

יש בתוך החלקה שמונים ושלוש
מצבות

בית דוד באלמנט לונג איילנד
- חברה חסידי ביאן ובני ישראל
מריזין

שער פנקס חברה קדישא בני יצחק דחסידי באיאן

בניסה לחלקת באיאן בבית החיים בית ישראל

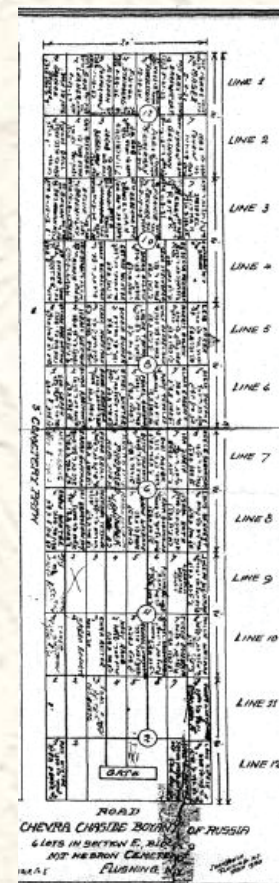
דף מפנקס חברה קדישא דחסידי באיאן

בניסה לחלקת באיאן בבית החיים בית דוד

מפה של חלקת באיאן בבית החיים בית ישראל

מפה מחלקת באיאן בבית החיים הר חברון

למערכת הגיעו תגובות רבות מאת הקוראים החשובים ובו הביאו הערות והארות. נביא כאן חלק מהמכתבים, ובעז"ה בעתיד נביא עוד מכתבים ותגובות. תודתנו לכל אחד ואחד שהקדיש מזמנו היקר ושלה את דברו, זכות הרבים תלוי בו ותגן עליו בכל מילי דמיטב.

מכתב א'

אל עורכי הירחון הנפלא,

הובא בגליון ס"א לקט נפלא ביותר מאמרי קודש של אדמוה"ז מסדיגורה מתוך הספר העומד לצאת.

במאמר מפרשת בהעלותך שנת תרכ"ג הובא שיחת קודש אודות המחקרים שהמחקר חוקר חקירה ומניח מופת עליה על אמיתתה, ואח"כ בדור אחריו בא חוקר אחר וסותר את הראשון ומניח מופת על סתירתו, ואדמוה"ז ציין לזה תיקוני זוה"ק והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע מאן רקיע דא צדיק וברקיע יש כוכבים ומזלות שמנהיגים את העולם בטבע, והצדיק הדור כמו שרואה שהעולם צריך להתנהג כך הוא עושה הטבע כי מאן רקיע דא צדיק וע"כ המחקר שיש באותו הזמן הוא חוקר בחקירה כמו שעשה הצדיק שבזה הדור הטבע ומראה מופת עליה כי הוא אמת, ובדור שאחריו שיש צדיק אחר כשהוא רואה בעולם שצריך להתנהג בדרך אחרת הוא משנה זאת הטבע ועושה טבע חדשה כי מאן רקיע דא צדיק וכו'. עיי"ש כל המאמר וש"י.

ונציין לזה מה שמסופר בספר דרש משה ח"ב דרוש ג' לשבת הגדול להגה"ח רבי משה קאלנבערג אב"ד מיץ, ומגדולי רבני חסידי קאפיטשיניץ שמביא שכאשר היה בר תליסר נכנס לסוכתו של רבו הרה"ק רבי יצחק מאיר מקאפיטשיניץ, יחד עם אביו וסיפר להם שהיה זה בימיו האחרונים של אדמוה"ז רבי מרדכי שרגא מהוסיאטין ונכנסו בנו הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין ויחד עמו חתנו רבי יצחק מאיר מקאפיטשיניץ ושוחחו ביניהם אודות מה שפורסם אז בעיתונים שכוכב אחד הנקרא כך הולך לקראת חבריו ואם יפגשו יחדיו יתכן ויחרב העולם. ואדמוה"ז שכב והיה אז במצב קשה מאוד. ועכ"ז לפתע שאל אותנו במה אתם עוסקים והשיבו לו באיזה ענין שוחחו, ופתח בדבריו ואמר: החוקר הגדול אריסטו אחז בשיטתו בהילוך הכוכבים כך וכך, והביא ראיה לדבריו ממופת חותך, אחריו קם תלמידו ג"כ חכם גדול, ואמר שהילוך הכוכבים הוא ממש להיפוך ממה שאמר רבו ונתן ג"כ מופת חותך לדבריו, ולכאורה דבר זה אינו מובן דהא"ך יתכן שני הפכיים בנושא אחד, ושניהם עוד נותנים

טעם ומופת לדבריהם. אלא הענין הוא כך שניהם ראו על נכון אך בימי אריסטו היה הצדיק הדור זה וזה, היה הילוך הכוכבים כך וכך, ואילו בימי תלמידו היה צדיק הדור אחר, נשתנה נמי הילוך הכוכבים דמערכת הכוכבים משתנית לפי התנהגות הצדיקים, וכאן פסק דבריו ושוב גברה עליו חולשתו ומחלתו ונצחו אראלים ונשבה ארון הקודש. - היינו שרמז להם הסתלקותו הקרובה ושיתחיל מאז הנהגה חדשה.

וראה עוד באריכות מה שהבאנו בעירין קדישין השלם ערך חכמת התכונה כל מה שהובא שם עוד בהערות.

נפתלי הירץ פלינטשטיין

בלאדאמו"ר מקאפיטשיניץ שליט"א

מכתב ב'

בס"ד

לכבוד מערכת "ירחון בית רוז"ן הנפלא!

בירחון האחרון התחלתם לעסוק בנושא מסקרן - "רוז'ינע-פאות" - הלא המה הפאות היורדות מעט וכרוכות שוב למעלה, כפי שנהגו רבוה"ק לבית רוז'ן.

הנני להעיר בזה כמה וכמה נקודות חשובות, אך מקודם אסביר שהעיסוק בנושא זה אינו חלילה לשם שוואנצנותא בעלמא, אלא למען דעת איך נהגו הצדיקים בנושא השנוי בשיטות ובדעות שונות. וכידוע הקפידא שהזכרתם להפריד הפאות מהזקן, וכן ברוב המקומות הקפידו על אורך הפאות שלא יהיו ארוכות מדי, וכדאיאת ממחרת"ו בשם האריז"ל (טעמי המצוות פ' קדושים) שגידל פאות ארוכות עד הזקן ולא יותר, כי משם ולמטה אינו נחשב עוד לפאות.

וכעת ההערות בס"ד:

א נכון שרבוה"ק אימצו להם מנהג זה לסדר את הפאות בצורה שהזכרתם, ומסתמא כך נהג מרן הסב"ק מרוז'ין זיע"א. אך זה בהחלט לא חידוש שהתחיל ברוז'ין, וגם אינו מנהג שהיה נהוג דווקא ברוז'ין, אלא רבים אחרים גם כן נהגו בזה כידוע, וכנפי שמעידים תמונות רבות של רבנים וחסידים שלא היו קשורים כלל לרוז'ין ונהגו גם המה בפאות כאלו.

הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א העקבי אבירים' בברכת החמה על גג ישיבת רוז"ץ בבני ברק נראים פאותיו הארוכות

זה שהביא ללא שום מקור. ופשוט שהסיפור לא היה ולא נברא, הן מחמת שחלילה לומר שנענשו התימנים על שמירת מסורת אבותיהם, מה גם שהסבא קדישא בעצמו היו לו פאות ארוכות והיה נוהג בהם הידור כנ"ל.

צירפתי תמונת הרה"ק בעל 'עקבי אבירים' זצ"ל עם פאות ארוכות מאוד.

ואסיים בברכה

גרשון שרייב"ר

בכלל, המנהג הנפוץ כהיום אצל חסידים ללכת עם הפאות למטה, ובפרט פאות ארוכות, הוא דבר שכמעט לא היה מצוי בדורות קדומים. ולכן מצאנו בלשון מהרח"ו הנ"ל שכותב על אורך הפאות של האריז"ל, שהיו כאמור רק עד גבול הזקן, שזה "ארוכים מאוד"...

ב כתבתם: "היה הרבה דרכים לכל אחד מרבוה"ק זיע"א איך שסידרו את הרוז'נער פאות, אבל לכולם היו הפאות יורדים כלפי מטה ואז עולים כלפי מעלה והחלק הנשאר מהפאות היה מתחת לאוזן" (מסתמא הכוונה "מאחורי האוזן"). אך יש להעיר שאין זה מדויק, כי עכ"פ חלק מאדמור"י בית רוז'ין הלכו עם הפאות באופן שהיה מקופל ומסודר תחת הקאפל ולא מאחורי האוזן.

פעם שוחחתי עם הרה"ק ה"עקבי אבירים" מסדיגורה זצ"ל בענין הפאות, ואמר לי שאביו הרה"ק "הכנסת מרדכי" מסדיגורה זצ"ל היו לו גם כן פאות ארוכות, והיו יורדות ושוב עולות מתחת לקאפל (לא מאחורי האוזן), והיה מתעסק בזה כל יום במשך דקות ארוכות לסדרם עם שמן מיוחד (אך אמר שהוא עצמו אינו נוהג כן כי אין זה דרכו).

ואכן מי שיבדוק יוכל להבחין בכל התמונות של הכנסת מרדכי, שפאותיו מסודרות באופן שהן יורדות ומקופלות שוב תחת הקאפל (יש גם תמונה אחת מה"אביר יעקב" זצ"ל בו רואים בוודאות שהפאות שלו עולות תחת הקאפל, ואולי לא תמיד עשה כן).

ג מעניין לציין, שגם פאותיו של הסבא קדישא רבי ישראל מהוסיאטין זצ"ל היו מכורכות למעלה ולא נראו כי אם מקצתן, אך לרבים יהיה זה חידוש שהיו לו באמת פאות ארוכות ולא קצרות. וכפי שחרט בכת"ק הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זצ"ל (מובא בספר שיח יצחק - פשעווארסק - מערכת רבי ישראל מהוסיאטין) מה שסיפר חסידו של הסבא קדישא הגביר המופלג הרה"ח ר' מענדל מערזיל מליאון (מבית חסידי הוסיאטין), שראה את הסבא קדישא מהוסיאטין בשעה שיצא מן המרחץ והיו פאותיו מגיעות עד החזה!

ושמעתי מנכד אדמו"ר רא"ח משומרי אמונים זצ"ל (שכידוע הסתופף בצילו של הסב"ק מהוסיאטין בתל-אביב), שפעם בדברו אודות הסבא קדישא, הזכיר את דרך המלכות שנהג בו, והתבטא ואמר: "אין לנו השגה בכוונותיו הטהורות שכיון בשעה שמשך את פאותיו בשמן לסדרם וליפותם לפני ה'!..."

אגב, ראיתי בקובץ אחד שכתב אחד הכותבים דבר משונה מאוד, שכאשר סיפרו לרבי ישראל מהוסיאטין זצ"ל על פרשת גזית הפאות ליהודי תימן, אמר שזה משום שלא שייך הידור מצוה בפאות... והכותב פלפל שם להלכה(!) על סמך סיפור דמיוני

יוצא לאור ע"י מערכת ירחון בית רוז'ין שע"י ממלכת שיח אבירים

בנשיאות מורינו הרה"צ רבי ישראל שלמה חיים שארף שליט"א

להצטרפות להערות ולהארות נא לפנות לדוא"ל yarchonbeisruzin@gmail.com

"הופיע ויצא לאור"

ניתן יהיה להשיג
בימים הקרובים
בחנויות הספרים

ההזמנות במייל של המערכת

כולל כ' גליונות